

MOTION**Rubrik**

Skogsbruksmodell för att minska skogsbrukets miljöpåverkan och stärka Södras anseende hos konsumenter

Bakgrund

Slaget om skogen utkämpas nu med hög intensitet i våra medier. Att skogsnäringen både är en del av problemet och en del av lösningen står tämligen klart och med denna motion vill vi, i egenskap av skogsägare och Södramedlemmar yrka på att Södras styrelse utreder vårt förslag på en ny skogsbruksmodell som både handlar om att möta marknadens ökade krav på hållbarhet och bibehålla ett lönsamt skogsbruk.

Ska man tro de enkäter och undersökningar som redovisats den senaste tiden finns ett relativt stort intresse bland familjeskogsägarna att ställa om till ett mer miljövänligt skogsbruk - speciellt om marknaden är villig att dra sitt strå till stacken - frågan är bara hur detta ska gå till.

Skogsägarföreningarnas huvudfokus är givetvis att få fram råvara till industrin men även att kunna sälja skogens produkter på en lönsam marknad för att på så vis tillgodose medlemmarnas ekonomiska intressen. Kräver den marknaden ett starkare hållbarhetstänk bör Södra ha örat mot rälsern och vara beredda att agera på marknadens signaler. Idag är många skogsägare certifierade och detta används som ett säljargument. Sverige är en storexportör av skogsrelaterade produkter men samtidigt höjs allt fler röster - inte minst inom EU - mot det svenska trakthyggesbrukets brist på hållbarhet. Jämfört med Sveaskog och de andra stora bolagsskogsägarna bedriver sannolikt familjeskogsägarna på flera sätt ett mer hållbart skogsbruk, inte minst vad gäller hyggesstorlek. Ett genomsnittligt hygge bland Södras medlemmar ligger på strax över 2 hektar, vilket med tyska mått (i vissa delstater) räknas som "hyggesfritt". Med detta i beaktande skulle det vara tämligen lätt för oss som är medlemmar i Södra att ta ledningen i utvecklingen mot ett mer hållbart skogsbruk utan alltför stora ekonomiska eftergifter.

Motivering

Södra påpekar mycket riktigt att: "Klimatförändringar är ett faktum. Södra gör skillnad. Skogen kan inte själv lösa klimatfrågan, men den är en del av lösningen."

För att Södras pall skall ha fyra lika långa ben och kunna stå stadigt även i allmänhetens ögon behöver vi fokusera på alla fyra ben.

- Ersättning av fossila material
- En stärkt landsbygd
- Skogen som kolsänka
- Biologisk mångfald

Idag kan vi se att trots Södras gröna skogsbruk så är benen "Biologisk mångfald" och "Stärkt landsbygd" i behov av förlängning. Inom Södras område bedrivs skogsbruket nästan uteslutande med trakthyggesbruk som inte främjar den biologiska mångfalden. Detta brukande har dessutom negativa effekter på vissa delar av en stark landsbygd, tex har stora hyggen en

avskräckande effekt på utflyttningen från städer till landsbygden och det inverkar dessutom menligt på turistnäringen då kalhyggen inte är särskilt attraktiva inslag i guidade skogsvandringar eller andra friluftaktiviteter, vilket många guider påpekar.

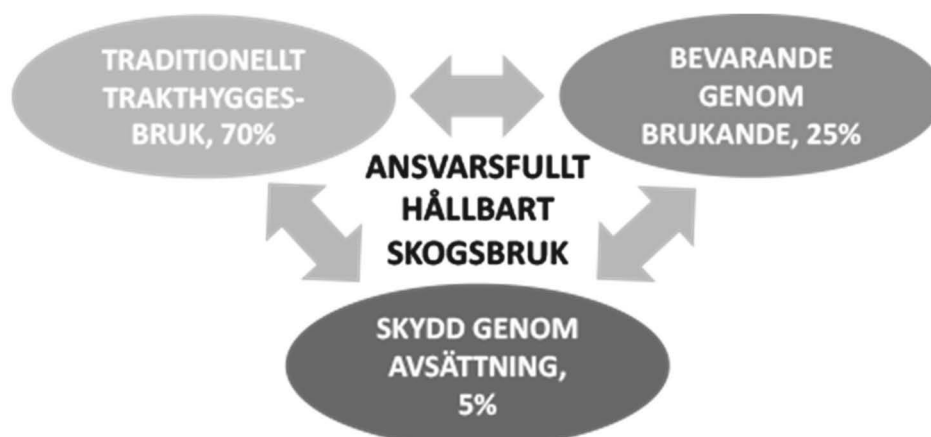
Som en vinstdrivande skogsägareförening är det viktigt att Södra ligger i framkant med skogsbruksmodeller som ligger i tiden, är hållbara och attraktiva i konsumenternas ögon. För att stärka vårt varumärke bör vi ta konsumenternas krav på hållbarhet på allvar, och det är även viktigt att stå rustade för framtida förändringar som kan inskränka möjligheterna att bedriva trakthyggesbruk i den omfattning vi gör idag.

Bedömning

Södra har ett gynnsamt utgångsläge för en omställning mot mer hållbara skogsbruksmetoder jämfört med landets övriga skogsägareföreningar, Sveaskog och andra skogsbolag. Vi har en stark ekonomi trots generellt mindre storlekar på hyggen och ett tydligare fokus på naturhänsyn. Att ytterligare stärka vårt fokus på ansvarsfullt skogsbruk och marknadsföra dessa värden skulle sannolikt öka Södras förtroende och motivera högre priser på våra råvaror och förädlade produkter. Det skulle samtidigt motverka de ökande problemen med förluster av biologisk mångfald och skyddsvärda skogsmiljöer.

Kortfattat kan vi identifiera tre huvudsakliga strategiska former av skogsbruk:

1. **Traditionellt trakthyggesbruk** - dvs det skogsbruk som vi bedriver idag inom Södra, även kallat *PG - produktion med generell miljöhänsyn*.
2. **Bevarande genom brukande** - ett skogsbruk där skogen brukas på ett sätt som bevarar den befintliga skogsmiljön och främjar den biologiska mångfalden, även kallat *PF (K) - produktion med förstärkt miljöhänsyn (kombinerat mål)*. Ofta handlar det om att bevara en flerskiktad skog genom tex blädning, luckhuggning eller små hyggen upp till 0,5 ha, men även främja vissa typer av bestånd - t ex rena lövbestånd eller olika typer av blandbestånd (detaljerna i detta måste definieras av sakkunniga).
3. **Skydd genom avsättning** - här låter man vissa områden med höga naturvärden vara väsentligen orörda, precis såsom vi gör i våra naturvårdsavsättningar, *NS - Naturvård med skötsel* och *NO - Naturvård, orört*.

Figur 1, Modern modell för ansvarsfullt hållbart skogsbruk

Vi har skissat på en modell som bygger på en blandning av de tre ovan beskrivna formerna. För en medlem skulle vårt förslag innebära en målsättning om att 70% av innehavet brukas med trakthyggesbruk så som vi redan gör idag. En maxgräns på hyggesstorleken på 3-4 hektar skulle

här kunna utgöra ett mervärde som är lätt att kommunicera mot allmänheten, men detta bör i så fall utredas. 25% av innehavet brukas med metoder som syftar till att bevara en flerskiktad skogsmiljö, dvs enligt punkt 2 ovan. Ett sådant brukande innebär att skogen fortfarande brukas aktivt, men på ett sätt som främjar eller i alla fall inte nämnvärt skadar den biologiska mångfalden. T ex större inslag av löv, brukande med hyggesfria metoder med en maxgräns för hyggen på 0,5 hektar. Slutligen, avsätts 5% av den produktiva skogsmarken, precis som nu för att uppfylla certifieringen. Allteftersom ny teknik och nya metoder tillkommer kan man sedan öka andelen skog som brukas mer varsamt om marknaden så önskar.

För att skapa incitament hos den enskilde skogsägaren för den föreslagna modellen kan efterlikviden alternativt FSC ersättningen anpassas så att den medlem som avsätter minst 5% och brukar minst 25% med hyggesfria metoder får en något större återbäring/ersättning medan den som väljer att bruka mer än 70% enligt den traditionella trakthyggesbruksmodellen får en något lägre återbäring/ersättning. Alla formerna måste således inte finnas på alla Södras medlemsfastigheter, men för Södra som helhet bör målet vara att 70-25-5 är den modell som eftersträvas.

Kontroll av att modellen efterlevs bör vara utlagd på ett externt kontrollorgan och modellen bör kommuniceras i media, såväl nationellt som internationellt. Familjeskogsbruket med dess diversitet och mångfald bör lyftas fram och de gårdar som kommit långt i att efterleva modellen ska användas som förebilder både på Södras skogsdagar och utåt mot allmänheten.

För att genomföra denna skogsbruksmodell behöver Södra och våra entreprenörer lära sig mer om hyggesfria skogsbruksmodeller både rent praktiskt maskinellt, men även då det gäller att optimera detta skogsbruk med lyckade förnygringar av önskade träslag etc. Detta ligger i tiden och är ändå något som vi bör öka vår kunskap kring för att hänga med i utvecklingen.

Yrkande

Vi, Patrik Ellström och Charlotte Norrman, markägare i Kinda kommun (SBO Åtvidaberg Västra), yrkar på att årsmötet ställer sig bakom att vårt förslag på ny modern modell med ett mer tydligt fokus på ansvarsfullt skogsbruk som beskrivs i motionen, utreds av styrelsen.